

ceno ter kratki termin. Posestnik ni imel niti pojma, kaj in koliko je „fasmeter“ in ni mogel les v določenem terminu oddati. Kupci so ga valed tega za avoto 40.000 kron težili!!! Prédani les je znašal 22.000 kron...

Tako se godi s kmetom, ki se pusti opehariti! Zanimivo je tudi, da je bila pogodba pri prvi kupčiji pri prvaškemu notariju, pogodba pri drugemu slučaju pa pri prvaškem doktorju Rozina uresničena.

Kmetje! Kadar delate kupčije, obrnite se do strokovnjakov, do ljudi, ki razumejo zadevo! Ne delajte kupčij v krčmi! Tako se bode obrnili sleparije gotovih lopovov, ki špekulirajo edino na nevednost ljudstva.

Huda zima brije!

Imejte tedaj usmiljenje z živali, ki trpijo neme!

Skrbite, da bodo hlevi dovolj topli, da se živino pokrije, da dobi perutnina potrebne hrane, da se od strani hudobne mladine ptički ne zasledujejo in da dobi naša dobrotnica ptica hrane.

Pomagajte živali,

kajti ona čuti kakor mi!

Novice.

Shod v Leskovcu. Preteklo nedeljo se je izvršil shod naše stranke v Leskovcu v Halozah. Veliki prostori gostilne Vindš-Blodnik so bili do zadnjega kotička natlačeno polni. Ko se je zborovanje v imenu vodstva „Stajerčeve“ stranke otvorilo, bil je g. občinski predstojnik Kmetec predsednikom izvoljen. V krepkih besedah je ta shod pozdravil ter podelil besedo uradniku g. Linhartu. Govornik je v čez eno uro trajajočem govoru razjasnil politični položaj posebno z ozirom na sprejeto avstro-ogrsko nagodbo. Označil je oestro izdajstvo prvaških poslancev in ključ ogorčenja iz vrst zborovalcev so dokazali, da obsojajo vsi volilci nastopanje poslancev. Živo odobravanje je sledilo zanimivemu govoru. Govorili so še razni posestniki, nakar se je zaključilo shod, ki se je izvršil brez vsakega nerada. Leskovski tarani so dokazali, da so še vedno in bodo ostali napredni. Čast tej vrli haložanski fari!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Napredna zmaga. 30. dec. so se vršile občinske volitve v Laškemtrgu. Naoprotniki se niti pokazali niso. Ednoglasno so torej naprednjaki zmagali. Izvoljeni so bili gg.: A. Weber, J. Drolz, dr. E. Schwab, dr. A. Mravlj, O. Witalm, R. Valentinitich, R. Herrmann, B. Falta, G. Kothauer, H. Wagner, G. Benedek, M. Koschier, nadomestniki pa A. Standegger, K. Benedek, N. Kroth, F. Rauniker, M. Hötzl, F. Kokol. Živeli naprednjaki!

Očetje minoriti, ali spite? Prijatelj nam piše: V torek, 7. t. m. ob 6. uri sem prišel v minoritsko cerkev v Ptuj. Bilo je precej ljudstva, ki je z mano vred čakalo na sv. mašo. Ali do 7. ure ni bilo nobenega minorita v cerkev, — „očetje“ so spančkali in sanjali sladko, kajti ni bilo ravno nobene maše plačane. To so čudne klošterske šeg. Hm, hm...

Rabuzove burke. Rečite, kar hočete: kaplan Rabuzek mora biti — bolan. Toliko kozlov je že ustrelil, toliko neumnosti napravil, toliko pohujšanja dal in tolikokrat že občutil oestro krtačo „Stajerčev“. — pa še ne miruje. Komaj je priromal v sv. Barbaro v Halozah in že je pričel nadaljevati svoje čudovito življenje. Ko se je peljal s pošto, popraševal je takoj, katere učiteljce v sv. Barbari nastavljen. Mogoče je mislil svoj neprecenljivi ljubki obrazek tamkaj predstaviti. Ali žalibože, haložka dekleta so, kar se njegove osebe tiče, jako izbirljna. Tudi menja Rabuzek vedno svoje nazore kakor kameleon. Ko je prišel v šolo v 5. razred, se je učitelju Kosiju nemško predstavil. Drugi dan pa je dobil od pošte recepis in ga je zahteval takoj v slovenskem jeziku. V spovednici se obnaša tako, kakor birci pri dražbi. Vse grehe, ki se mu jih pove, ponavlja glaano, kakor n. pr.: „Kaj, pijani ste bili? Sovrašstvo imate, v prepiru živite“ itd., — in take besede kaplana se sliši po 15 korakov daleč v cerkvi. Dne 14. decembra je šel

Rabuzo neko osebo v Brezovcih sprevidati. Bil je pa tako vohrav, da je pred oltarjem štolo izgubil; opazil je pa to šele v omenjeni hiši, kjer bi štolo potreboval, pa jo ni imel. Lepo je to za katoliškega duhovnika, kaj? V spovednici pa razgraja Rabuzek in klofuta ljudi z brevirjem ter molitvenikom. Ni čuda, da mu je nepovabljeni gost brevir — odnesel. Menda si misli Rabuzek s tem haložanska dekleta pridobiti? Pa se brdiko moti. Prebivalci fare sv. Barbare vprašajo knezoškofa: Ali je to zahvala za lepi sprejem, ki smo ga knezu in škofu ob kanonični vizitaciji priridili, da se nas „osrečuje“ s tem palčkem Rabuzom? Ali vsaka stvar konča enkrat in zdi se nam, da bode končalo tudi Rabuzovo ropotanje...

Iz sv. Urbana pri Ptujju je odšel prvaški kaplan Podplatnik. Prestavljen je na Hajdin pri Ptujju. Kar je ta kaplan v sv. Urbanu zadnje čase počenjal, to presega že vse meje. Molčali smo, ker smo vedeli, da jo bode kmalu odkuril. Za zdaj čestitamo faranom v sv. Urbanu, da so se znebili tega kujskajočega črnega tička. Povemo pa Podplatniku že danes, da v Hajdinu niso tla za farško gonjo. Ako ne bode izvrševal svoj duhovniški posel, potem upamo, da mu bode tamošnji žalibog bolani župnik resnico povedal. Na vsak način pa imamo krtačo za Podplatnika. Fant, nučaj pamet!

Sultan Roš — adijo! Trboveljska občina je rešena hude more, ki jo je tlačila leta sem. Dne 4. prosinca so bile volitve za župana ter občinske svetnike. Izvoljen je bil za župana okrajni šolski nadzornik g. Gustav Vodušek. Za županovega namestnika je bil izvoljen g. Johan Krammer, v občinski svet pa gg.: F. Dežman, Jos. Goropevšek, R. Tenschert, F. Krassnigg, R. Diernayer in F. Sušnik. Očka Roš so torej popolnoma pogoreli. Boj ki smo ga pejali naprednjaki proti temu „paverskemu gospodu“, je končal z našo zmago. Trboveljci so dokazali, da smo imeli z našimi napadi na tega človeka prav. Celo njegova „narodna stranka“ je pustila Roša na cedilu, ker je bilo menda celjske gospode aram, da bi se potegovali za korumpirano, blatno „vlado“ Roševo. Očka Roš so torej pogoreli! Do prihodnjih volitev ostanejo še poslanci, ali potem jim bode pač tudi tam odklenalo. Sic transit gloria mundi! Nikdo ne bode več klobučka pred „g'apudom purgermajstrom“ Rošom snel, kajti telebnil je iz županskega stolca. Torej, adijo, Roš! Županom je izvoljen zdaj g. Vodušek. Mi priznamo, da je to mož na svojem mestu. G. Vodušek je inteligent in brezstrankarski ter pravični človek. Cela občina ga spoštuje. Upajmo, da bode to spoštovanje tudi obdržal, čeprav ga čakajo težke naloge. Kajti prevzel je dedščino po Rošu. Roš pa je občino zanemaril, Roš je uvedel korupcijo najhujše vrste, Roš je razbil zaupanje ljudstva do pravice in postave, Roš je uničil zaupanje do uradnega brezstrankarstva, Roš je posredno raznih ubojev in zločinov kriv, Roš je napravil razmere, kakor so mogoče le v turškem pašaliku. Vse to mora zdaj g. Vodušek popraviti. Ljudstvu mora dati zaupanje do pravičnosti občinskega vodstva nazaj. Treba je pomiriti obrtnike in delavce. Treba je vzeti pasji bič in pognati pijanega, zločinskega Uršiča k vragu. Treba je ljudem zagotoviti, da se ne bo več uradno lagalo in uradne tajnosti med pijanimi gosti izdajalo. Vse to in še veliko več je treba. Zaupljivo se obračamo do g. Vodušeka in upamo, da bode skušal red narediti. Za danes toliko. Pokazali pa bodemo javnosti se večkrat rane, ki jih je prizadel zdaj propali Roš s svojo korupcijo trboveljski občini.

Črešnjevski fajmošter, famozni Sušnik, o katerem smo že opetovano pisarili, je nagovarjal kmetico Marijo Vauhnik, naj se zavzema za klerikalnega kandidata Piška. Ker pa je mož te kmetice vrli naprednjak, morala je žena — slepariti. Napisala je po svoji hčerki na listek ime „Pišek“, brez da bi Vauhnik, ki ne zna čitati, to vedel. Zato je bila pred mariborsko sodnijo na 50 K globe obsojena. S takimi volilnimi sleparijami je bil Pišek izvoljen. In župnik Sušnik je kriv, da je kmetica obsojena. Prišla bode tudi za Sušnika prava urala Le potrpimo.

Obsojeni prvaki. Mlinarski posestnik Peter Majdič je bil obsojen na 80 K globe, ker je v nekem prizivu uradnike žalil. Plačati mora tudi vse troške. — Soštanjski prvaški vojda dr.

Meyer je bil obsojen na 20 K globe, ker je žalil nekega kondukterja. — Prvaški učitelj O. Slemenšek je opsoval železniške uslužbenice in bil zato obsojen na 30 K globe. Ja, ja, — postava velja tudi za prvake.

Okrajni zastop marenberski je sprejel predlog posl. Eber in tovarišev, v katerem zahteva v prvi vrsti določitev primerne tarife za račune živinozdravnikov. Prebivalstvo ne more plačevati 10, 20, 30 kron za obisk živinozdravnika in bi bila torej primerna tarifa res opravljena. Nadalje je zahteval okrajni zastop od deželnega odbora, da takoj odstrani živinozdravnika Thannhoferja, kateremu se je pri obravnavi v Mariboru toliko svinjarij dokazalo. Upamo, da bode deželni odbor te opravilne želje vpošteval. Kmetje, somišljeniki! Ne pustite se dopasti takega živinozdravnika, kakor je ta židovski Thannhofer! Pri vas je moč!

Tečaj za kletsko gospodarstvo se vrši tudi to leto na sadjerejski in vinogradniški šoli v Mariboru začetkom februarja (glej inserat!) Močni obisk, ki ga je pokazal ta tečaj lansko leto ter zanimanje udeležencev pri predavanjih, sta dokaz, da se je s tem ugodilo praktični potrebi. Res je poduk naših vinogradnikov potreben. Žetev grozda in dobava mošta, postajanje vina ter pojavi, ki vplivajo na vino se dostikrat podceni. Koliko dobrih vin se ne razvije na zaželjeni način, dobi napake ali postane bolanih, ker primanjkuje strokovnega ravnanja. Kolikokrat se vino lahko pred boleznijo reši, ako se izpozna vplive, ki povzročijo uničenje. Koliko posestnikov se bode izognilo po novi postavi določenim kaznim, ako izpoznajo bistvo vse zadeve. O vseh teh vprašanjih se bode podučevalo na temu tečaju. Tečaj za kletsko gospodarstvo je torej času primerna ter kmetu potrebna uredba.

Uradni dnevi okrajnega glavarstva l. 1908 so: v Celju vsaka sreda in sobota razven praznikov od 9. do 11. ure. Na Vranskem: 7. febr., 6. aprila, 11. junija, 4. sept., 3. nov. od 10. do 12. ure. Šmarje: 20. jan., 10. marca, 17. aprila, 12. maja, 10. julija, 11. sept. 16. okt., 18. dec. od 9. ure naprej. Trbovlje: 16. jan., 21. febr., 26. marca, 27. aprila, 5. junija, 4. avg. 5. okt. in 20. nov. od 9. do 12. ure.

40-letno delo. Cimperman Franc Pelko je bil decembra 1907 že 40 let v službi deželnega zdravilišča v Rogški Slatini. Deželni odbor mu je podelil valed tega častno darilo 200 K, katero se mu je po ravnatelju in navzočnosti uradnikov ter poslov podelilo. Čestitamo zvestemu možu!

Požar. V noči od 30. na 31. dec. je nastal pri posestniku Pogorevcu v Sp. Pulskavi požar. Ogenj je vpepelil gospodarska poslopja, več svinj, vso perutnino, orodje, krmo itd. Požarni brambi se je posrečilo, da reši hlev in hišo. Posestnik je bil pri delu težko ranjen. Bajje je hudobna roka zažgala!

Vlomili so l. l. m. pri krčmarju Jós. Leyrer v Mariboru. Tat je ukradel več stvari.

Tatvina. Znana Vučina na Bregu pri Ptujju je ukradla krčmarju Savecu iz Ankensteina hranilno knjigo z 4000 K. Babura je bila šele pred kratkem zaradi tatvine obtožena, ali valed pomankanja dokazov oproščena. Upamo, da naredi sodnja to srako zdaj neškodljivo.

Iz Koroškega.

Poslanec Grafenauer psuje koroško domovino. „Allg. Bauernzeitung“ piše: — Ko se je pri zadnjih državnozbornih volitvah nekega slovensko-klerikalnega duhovnika vprašalo, koga bode njegova stranka v okraju Pliberger-Borovlje za kandidata postavila, izrazil se je le-ta: „Prišli bodemo zopet s starim kanonom Grafenauerjem“. Lastni pristaši smatrajo torej Grafenauerja za zastarelo orodje, s katerim se lahko strelja, kadar ni treba zadeti, temveč le grometi. Pri zadnjih državnih volitvah je bil Grafenauer na splošno začudenje izvoljen. Vedelo se je naprej, da bode ta poslanec od milosti farovžev v državni zbornici tako plesal, kakor mu bodo njegovi duhovniški gospodarji žvižgali. Dolgo ni vedel, kateri stranki prav za prav pripada, dokler ga niso poslali duhovniški politiki v vrste klerikalnih Jugoslovanov. Od teh zadnjih se je pustil zapeljati, da je grdo svojo lastno domovino v zbornici napadel, namesto da bi stal ob strani drugih koroških poslancev. Prvič se je zgodilo,

V nedeljo, 19.1. ob 3. uri shod v gostilni Gollob v Vurmburgu. Pridite vsi!

da si predrzne poslanec iz Koroške svojo lastno domovino lepo Koroško, osramotiti. Ko bi bilo to resnično, kar je Grafenauer govoril, potem bi vladala nasilje in brezpravnost v deželi. V svojem govoru z dne 10. nov. 1907 je dejal Grafenauer: „Na Koroškem vporabljajo postavle le še orožniki in državni pravdniki.“ — Ali ni mož obžalovati, da sploh še na Koroškem izhaja? Nove planinske železnice, za katere ništa Grafenauer in njegova stranka ničesar, naprednjaki pa vse storili, so odprle pot, po kateri se naravne zaklade dežele lahko dvigne, vodne moči vporablja, industrijo razvija, — da ne bode v bogim deželjanom in zlasti Grafenauerjevem narodu pripadajočim ljudem več treba, izseljevat se v Ameriko. Upanje imamo zdaj, da pripelje tok tujcev tudi v naše kraje. Ali misli Grafenauer, da je tem uspehom, ki so koristni za Nemce in Slovence, pripomogel, ko je omadeževal koroško domovino? Grafenauer je zahrbtno noštene in zaslužene može napadal. Čudil se je, da so bili župan Ehrlich Dreyhorst, Orasch in Fischer pri povodnji leta 1903 odklikovani od cesarja. Nikdar se ni upal Grafenauer tako nastopati, niti doma, niti v deželnem zboru koroškem. Šele v državni zbornici, v krogu kranjsko-hrvaških poslancev, ki se niso nikdar brigali, kadar so naši slovenski Koroški veled ognja, povodnji ali toče trpeli, je imel Grafenauer žalostni pogum, napadati najboljše može. Ko bi se podpore na mesto od županov in glavarstev po fajmoštrih razdelile, bi bil Grafenauer z vsem zadovoljen. Gnusno je nastopal Grafenauer proti županu Dreyhorstu, ki je v celi deželi spoštovan. Za to ravnanje Grafenauerja ima vsak dostojen človek na Koroškem le en — „pfuj!“ Grafenauer zavida tem možem cesarsko odklovanje. Obrekovanje in laž ne nadomestita zaslug. . . Kar je dejal Grafenauer o rabi slovenščine v uradih je neresnično. Uradovanje v nemščini je najbolj ednostavno in najceneje. Koroški Slovenci so izjavili že opetovano, da ne razumejo novo umetno slovenščino, ki se razlikuje od ljudske slovenščine. Sami Slovenci zahtevajo nemške spise. . . Tudi je Grafenauer šolo napadel. Vendar pa potrebuje in zahteva slovensko prebivalstvo nemški šolski poduk. Slovenci na Koroškem so s svojimi zemeljskimi plodovi odvisni od nemških kupcev. Zato so tudi Nemcem prijazni. Tudi slov. duhovniki so se nemščine učili in tudi Grafenauer bi ne postal poslanec brez nemščine. . . Ako s koroškimi razmerami privandranj Kranjci niso zadovoljni, pa naj grejo, od koder so prišli. Ti ljudje so na Koroškem vedno le nemir delali.“

Posl. Nagele proti Grafenauerju. Kakor že povedano, je pljuval orglar Grafenauer v državni zbornici vsled komande prvaških farjev na svojo koroško domovino. Sleherni Korošec, naj si bode te ali one narodnosti, mora biti ogorčen vsled tega postopanja. Le nahujskani človek more tako globoko padeti, da pljuje v svojo lastno skledo! Napredni poslanec Nagele je orglarja Grafenauerja tudi takoj za ušesa prijel in mu vrgl resnico v obraz. G. Nagele je rekel: „V imenu svojem in svojih koroških somišljenikov popravim Grafenauerjev govor tako-le: 1. Večidel Grafenauerjevega govora je le psovanje naše domovine. Da bi odgovarjal na psovko „pašovsko deželo“, stoji pod mojo čast in pod čast dežele. To je le divja besnost nezadovoljnega političnega štreberja. 2. Neresnično je, da smatrajo Nemci slovenske Korošce za manjvredne. Nasprotno smo ponosni, da se čutijo koroški Slovenci kot Korošci z nami gospodarsko in kulturno edini. Manjvredno je le postopanje Grafenauerja in njegovih duhovniških hujškačev, ki skušajo slovenski del koroškega prebivalstva nahujskati in deželno edinost razbiti. — 3. Pribijem, da se razlikuje koroška ljudska slovenščina popolnoma od pisne nove slovenščine in da ljudje to zadnjo ne razumejo. Hvala Bogu razumejo vsi Korošci nemški jezik ter ga celo zelo radi rabijo. — 4. Brezstrankarstvo uradovanja je zaklad, kateremu imamo na Koroškem zahvaliti narodni mir, katerega razbiti je politični poklic Grafenauerja. — 5. Pribijem, da odgovarjajo sedanje šolske razmere na Koroškem željam slovenskega prebivalstva; to prebivalstvo zahteva, da se deca v ljudski šoli nemščine popolnoma priučijo. — 6. Končno pa pribijem, da smatramo za najvažnejšo deželno nalogo, da se vzdrži obstoječe sporazumljenje med nemškim in slovenskim kmetiskim prebivalstvom. Naša dolžnost je, da nasprotujemo z vsemi močmi Grafenauerju, ki hoče naše slovenske deželjane od Koroške odtrgati in jih z drugimi Jugoslovani združiti.“ — Tako je odgovoril naprednjak Nagele orglarju. In zadel je pravo! Kajti edini cilj vsega prvaštva je, da se razbije ljudska edinost, da vlada hujskanje, da se razcepi Koroška in združi s Hrvati, Srbi, Cigani. Naravno deželno izdajstvo je, kar počenjajo ti prvaški hujškači.

Iz Borovelj se nam še poroča: L. 1891 smo ustanovili tukaj zadrugo „Unterrossentaler Spar- und Vorschussverein“, ki ima zdaj 600 članov in denarnega prometa za 10 milijonov za seboj. Za rezervni sklad te izvrstne zadruge se je položilo 38.000 K, za podpore pa letno 18.000 K. Prvaški obrekovalci so pričeli zdaj to zadrugo, ki je pravi blagor za ljudstvo, napadati. Lsžjo v svojem „Š-Miru“ ter v „Laži-Korošcu“ podlo, da bi omajali zaupanje ljudstva. Kaj je na teh lažeh? N.česar! L. 1906 je imela zadruga 1 milijon kron premoženja, letos pa še več. Lopove iz prvaškega tabora bode treba pred sodnijo privleči, da se jim da priliko, dokazati svoje laži! Boroveljska zadruga stoji trdno in tudi prvaško lopovstvo jo ne bode uničilo!

Mi gremo naprej! Pri občinskih volitvah v Vrbi na jezeru so zmagali v vseh 3 razredih naprednjaki. Izvoljeni so bili gg.: M. Bergiuz, dr. G. Ergatler, A. Morak, E. Ubing, F. Mayr, J. Jasser, V. Kointsch, P. Weisz, A. Wrann, A. Katschnigg, K. Mösslacher in J. Treiber, Živeli napredni volilci!

Obsojeni klerikalec. Proti odgovornemu uredniku klerikalnih koroških listov Johanu Smolinger so bile vložene 3 tožbe zaradi žaljenja časti. Klerikalni listi obrekujejo ravno vse, kar ni črno. Smolinger je bil obsojen na 200 K globe odnošno 20 dni zapore ter na plačilo stroškov. Seveda, prave povzročitelje lažj, politikujoče farške peteline se ne dobi. Ti „junaki“ se skrivajo za „štromanom“. Fej čez lažnike!

Iz Brda pri Sv. Mohorju čujemo o napadih, ki se jih privoščijo neki lažavci dopisnu črnega „Š Mira“. Resni ljudje se sicer ne jezijo čez napade farške cunje, ki jo danes sleherni poštenjak zaničuje. Ali ožgositi treba delovanje tamošnega župniškega provizorja Trepala, ki hujška in le hujška, namesto da bi svoj duhovniški posel izvršil. Ta mož, ki se pusti imenovati „duhovnik“ kupiči žaljenje na žaljenje in je res čudno, da se farani pustijo to tako dolgo dopasti. Mož ki bi moral biti „božji namestnik“ hujška otroke proti lastnemu svivolasemu poštenemu očetu. Poštene može imenuje ta „duhovnik“, „bika“ ter jim ponuja klofute. Naravno, da ima vsled svoje surovosti veliko s sednjijo opraviti. Lani že je stal pred sodnijo, ker je žalil naprednega poslanca dr. Waldnerja. Mislite, da je potem pametnejši postal? Nasprotno: psoval in bljuval je naprej, dokler ga ni sodnija drugič za ušesa prijela. Zdaj je bil „duhovnik“ Trepal na en mesec ječe obsojen. Ali ni to sramota? Ali ne čuti cerkvena oblast, da škoduje tako divjanje po „Š-Miru“ nahujskanih popov veri? Ali se bode res čakalo, da poprime ljudstvo samo metljo ter pomeče vse te farške smeti iz lepe Koroške? . .

Vlom v cerkev. 26. dec. so vlomili tatovi v cerkev v Kapeli v Rožni dolini ter pokradli nekaj denarja.

Umrla je v Galiciji splošno priljubljena gospa Agnes Kogelnig, mati nadučitelja Marka ter nadučitelja Ferdinanda Kogelnig. N. p. v m. l.

Ogenj. V Seidolahu pri Borovljah je pogorela hiša posestnika F. Gaggel. Nearečnež je zelo priden človek. Baje je neki zločinec zažgal.

Zopet požar. Noč po požaru pri Gaggelu je pogorelo gospodarsko poslopje Maicherjeve gostilne. Tudi tukaj je zažgala hudobna roka. Ko je župnik v sosedni fari opazil ogenj, pretrgal je takoj polnočno mašo in prišel pridno pomagati. To je pravo krščanstvo! Vsa čast župniku! Baje zažiga neka brezvestna baba.

Vpeljali so stražo. Upajmo, da dobi sodnija zločinko v svoje roke.

Po svetu.

Nesreče. V bližini Brestana je zmrznilo 9 oseb na enem dnevu. — Pri Castelmuschio poleg Roke se je potopila barka. Utonilo je 3 oseb.

Hranilnice in sedanja kriza obrestne mere.

Spisal H. W.

Sredi oktobra t. l. so se zgodile v združenih državah Amerike industrijske krize, katerih posledice so bile, da so tamošnje vele-banke postale nezmožne za plačilo ter so vsled pomanjkanja denarja dajale in zahtevale najvišje obresti. Na borzi v New Yorku je skočila obrestna mera zagotovi denarna enem dnevu na 120%. Posledica tega je bilo dejstvo, da je odtelal denar iz Evrope v Ameriko. Avstrijske državne banke so bile torej prisiljene, da povišajo svoje diskonte v novembru p. l. tako izdatno, kakor se to že desetletja ni opazilo. OI vsega tega je bila tudi Avstro-Ogrska prizadeta; kajti bančna rata avstro-ogrskse banke se je zvišala na 6%. To je vplivalo na vse druge bančne zavode, ki so istotako svoje obrestne mere zvišale.

Nevarnost je bila zdaj, da otekajo hranilne vloge od šparkas v banke; zato so skoraj vse šparkase obrestno mero za vlog; razmerno zvišale. Ali šparkase se ne morejo ozirati na vsako izmenjavo na denarnem trgu; zato je ostala njih obrestna mera vkljub temu še nižja nego pri bankah, katerih namen je, da dobijo za vsako ceno vložbe. Elineo sredstvo, da preprečijo hranilnice iz tega sledeče izgube je bilo, da zvišajo obenem obrestno mero za posojila. Šparkase sicer niso zavodi, ki iščejo dobička, temveč le humaniterne uredbe, ali to je bilo le potrebno, da se njih razvitek ne onemogoči.

Previdni človek bode seveda svoj denar raje v regulativni šparkasi naložil, kakor pa v združnih in društvenih blagajnah ter bankah, čeprav se mu pri zadnjih 1/4 procenta več obljubi. Kajti pri šparkasah (katere se ne sme zamenjati z t. z. „posojilnicami“) prevzame jamstvo okraj ali občina in je dana torej popolna varnost.

Ali tudi široki sloji prebivalstva naj bi porabili dobičke, ki jim jih nudijo šparkase. Treba je podučeno nanje vplivati, kajti splošno koristno je delovanje šparkas. Koliko manjših svot se obdrži raje doma, kar je nespametno. „Mali štedilec“ ima razne dobičke, ako naloži svoje denarje v domači šparkasi. Oa je siguren, da je njegov denar dobro shranjen in dobi tudi obresti, ki se večinoma polletno kapitalu pripisejo. Ako pa pridrži svoje male prihranke doma, jih porabi lahko ob vsaki priliki. Končno se pa mora tudi omeniti, da porabijo uspešne šparkase svoje dobičke v dobrodelne in koristne namene v okraju ali občini in vsakdo, ki potrebuje kredita, ga dobi lahko proti malimi obrestmi.

Pospeševati dobre šparkase in to pri vsaki priliki je potrebno in koristno delo!

Književnost in umetnost.

Kmetško časopisje. List „Bauernbündler“, glasilo štajerskih naprednih kmetov, bode izhajal od novega leta naprej pod imenom „Landbote“ kot glasilo novo ustanovljene nemške agrarne stranke. Ta list „Landbote“ (Gradec, Hauptplatz 14) košta na leto 5 K 20 h in bode izhajal vsako nedeljo. Priporočamo ga onim, ki se naročavajo tudi na nemške liste.

Gospodarske.

Čiščenje vina. (Nadaljevanje in konec. *) Ker začne ta razkopina kmalu plesniti in gnjiliti, je ne smemo nikdar dolgo hraniti, ampak jo vsakokrat sproti napraviti iz suhe, trdne želatine. Posebno primerno je čiščenje z želatino pri vinih, ki so postela rjava, če smo jim prej dodali nekaj žveplaste (schwefelige) kisline. Žveplasta kislina zabranjujejo zarjavenje vin, a ne more vin, ki so že temna ali sluzasta, ozdraviti. Kalno vino moramo torej očistiti pri tem

*) Glej štev. 51, 1. 1907.